

Seminaria europejskie

13. seminarium
koordynator: Joanna Różycka-Thiriet

18 kwietnia 2018 roku
j.rozycka@schuman.pl

Temat: Jak Unia wspiera kulturę?

Goście:

- **Natasha Meli Daudey**, ambasador Malty w Polsce
- **Marek Gózdź**, Departament Funduszy i Spraw Europejskich w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego

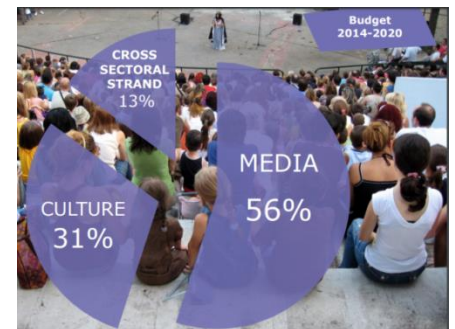
SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Kreatywna Europa – unijny program na lata 2014-2020 wspierający sektory kultury, audiowizualny i kreatywny z budżetem 1,46 mln euro. Jego zadaniem jest promowanie europejskiej różnorodności kulturowej i dziedzictwa, rozwijanie umiejętności profesjonalistów z wymienionych sektorów i powiększanie liczby odbiorców europejskich dzieł. Inicjatywa adresowana jest do krajów członkowskich i innych krajów - Islandii, Norwegii, Albanii, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Mołdawii, Macedonii, Serbii, Gruzji, Ukrainy. Program składa się z 3 elementów: **MEDIA** (skierowany np. do producentów filmów i gier komputerowych, dystrybutorów filmowych, organizatorów festiwali, kin), **Kultura** (skierowany np. do publicznych i prywatnych instytucji kulturalnych; ma np. promować europejską kulturę i sztukę, mobilność artystów) i części międzysektorowej. Dwa pierwsze to kontynuacje programów działających w latach 2007-2013.

Znak Dziedzictwa Europejskiego – element programu Kreatywna Europa. Jest to wyróżnienie, które od 2013 roku otrzymują obiekty, które mają dużą europejską wartość symboliczną, które odegrały ważną rolę w europejskiej historii, kulturze, rozwoju europejskich wartości. W przeciwieństwie do obiektów będących dziedzictwem UNESCO te wyróżnione Znakiem Dziedzictwa nie muszą posiadać walorów estetycznych. Dotychczas wyróżniono 29 obiektów, w tym dom Roberta Schumana w Scy-Chazelles we Francji, stocznię w Gdańsku, unię lubelską z 1569 roku jako pokojowe zjednoczenie dwóch państw – Polski i Litwy (reprezentują ją 3 zabytki w Lublinie), Konstytucję 3 Maja, cmentarz wojenny wschodniego frontu I wojny światowej w Łużnej.

Europejska Stolica Kultury – inicjatywa rozpoczęta w 1985 roku. Obecnie wchodzi w skład programu Kreatywna Europa. Wybrane wcześniej miasta noszą ten tytuł w danym roku kalendarzowym. Było ich już łącznie 50 (od roku 2000 tytuł nosi więcej niż jedno miasto).

Podział środków w programie Kreatywna Europa w latach 2014-2020
https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/library/creative-europe-presentation_en.pdf

na raz). Inicjatywa służy podkreśleniu bogactwa i różnorodności kultur Europy oraz więzi kulturalnych; ma wzmacniać wśród mieszkańców UE poczucie przynależności do wspólnego obszary kulturalnego i służyć temu, by sektor kultury miał swój wkład w rozwój miast. Niejako efektem ubocznym jest to, że przyczynia się ona do rewitalizacji miast, wzmacnia ich oddziaływanie międzynarodowe, poprawia wizerunek miast wśród ich własnych mieszkańców, stymuluje turystykę i kulturę w danym mieście. Procedura wyboru Stolic Kultury jest bardzo skomplikowana. 6 lat przed terminem wyznaczone wcześniej państwa członkowskie ogłaszają konkurs dla chętnych miast. Te przechodzą dwuetapową selekcję. Oficjalna desygnacja miasta na Stolicę Kultury ma miejsce 4 lata przed terminem, dzięki czemu jest czas na niezbędne przygotowania. Rezultaty obchodów są ewaluowane. Obecnie Europejskimi Stolicami Kultury są miasta Leeuwarden (Holandia) i La Valette (Malta). W 2000 Stolicą Kultury był Kraków, a w 2016 Wrocław. Wybrano już Europejskie Stolicę Kultury do 2021 roku.

Nagroda LUX – nagroda filmowa przyznawana od 2007 roku przez Parlament Europejski (głosami europosłów). Ma wspierać debatę na temat Europy i obieg europejskich filmów w krajach Unii Europejskiej. Panel ekspertów z branży filmowej wybiera oficjalną selekcję 10 filmów, a następnie 3 filmy ubiegające się o trofeum. Te ostatnie są tłumaczone na 24 oficjalne języki Unii Europejskiej i podróżują po krajach członkowskich w ramach Dni Filmowych Lux. Zwycięski obraz otrzymuje dalszą promocję oraz jest dostosowywany do potrzeb osób niedowidzących i niedosłyszących. W 2017 roku nagrodę otrzymała koprodukcja szwedzko-duńsko-norweska o Lapończykach *Krew Saamów*, a polski film *Ostatnia rodzina* znalazł się w 10 nominowanych filmów. W 2014 nagrodę zgarnął zaś film *Ida*.

DOBRE POWIEDZIANE – FRAZA DNIA

Artykuł 3 Traktatu o Unii Europejskiej

1. Celem Unii jest wspieranie pokoju, jej wartości i dobrobytu jej narodów.

(...) 3. (...) [Unia] Szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz czuwa nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy.

(...) 6. Unia dąży do osiągnięcia swoich celów właściwymi środkami odpowiednio do kompetencji przyznanych jej w Traktatach.

Artykuł 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Unia ma kompetencje do prowadzenia działań mających na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań Państw Członkowskich. Do dziedzin takich działań o wymiarze europejskim należą:

- a) ochrona i poprawa zdrowia ludzkiego;
- b) przemysł;
- c) kultura;
- d) turystyka;
- e) edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport;
- f) ochrona ludności;
- g) współpraca administracyjna.

Artykuł 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

1. Unia przyczynia się do rozkwitu kultur Państw Członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, równocześnie podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego.

2. Działanie Unii zmierza do zachęcania do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz, jeśli to niezbędne, do wspierania i uzupełniania ich działań w następujących dziedzinach:

- pogłębiania wiedzy oraz upowszechniania kultury i historii narodów europejskich,
- zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim,
- niehandlowej wymiany kulturalnej,
- twórczości artystycznej i literackiej, włącznie z sektorem audiowizualnym.

3. Unia i Państwa Członkowskie sprzyjają współpracy z państwami trzecimi oraz z organizacjami międzynarodowymi właściwymi w dziedzinie kultury, zwłaszcza z Radą Europy.

4. Unia uwzględnia aspekty kulturalne w swoim działaniu na podstawie innych postanowień Traktatów, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur. (...)